

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ролі вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

МІЖНАРОДНІЙ ДЕНЬ РОБІТНИЦЬ.

Трудове організоване жіноцтво цілого світа буде святкувати день 8. березня (марта) демонстраціями, масовими мітингами і численними лекціями. Буде святкувати, як день агітації за побільшення рядів своїх організацій, як день агітації і пропаганди за визвіль повнеоленого жіноцтва з китів страшно-капіталістичного визиску.

Жінка — робітниця й селянка, жінка-мати є тепер рабинею несправедливої системи, системи визиску й насильства. Вона так само прагне і бореться за кусень хліба, як і робітниця та селянин. У фабриці робітницю ще гірше визискують, чим робітника. Селянка, на своєму клатку землі, якщо вона його має, працює від ночі до ночі, ходити по панських економіях, заробляє там на утримання себе і своїх дітей.

Трудова жінка всюди безправна, безвільна і якщо вона має кілька дітей, то це її родинними ланцями привязана до горшка й миски, і "шаслива", коли має що в тих горшках варити. Але жінка-робітниця вже починає розуміти своє положення і стає до боротьби за свої права. Свідомо робітниця не бореться за якісь спеціальні права для жінки, але бореться поруч з робітником за права всіх працюючих. Жінка не вибрав собі якихсь спеціальних прав, вона не визволиться з визиску і поневолення без спільної боротьби за ті ж права з своїм товаришем по праці — робітником, як і робітник не вибрав собі волі, ігноруючи жінку-робітницю. Обоє вони мусять боротися спільно і тільки з визволенням одного, визволиться з капіталістичних оков і друге.

Так чому-ж жінки-робітниця окремо організуються і окремо святкують свій міжнародний день? Ні, жінки-робітниця окремо не організуються. Як-що вони творять свої організації то ці організації є складовою частиною загальної організації працюючих, а не якімись спеціально жіночими організаціями.

При Комуністичному Інтернаціоналі є Жіноча Секція, яка має своє бюро, але вона є нерозлучною частиною Комінтерну. Встановлена вона лише для ведення більш успішної організації праці серед трудового жіноцтва та для приєднання його до Комінтерну. І навіть Міжнародний День Робітниць для цього встановлений. Святкуючи свій день, робітниця спільно з робітником святкують також міжнародне свято працюючих — 1. травня. В Міжнародний День Робітниць трудове жіноцтво так само мобілізує свої ряди, підраховує свої сили, як це роблять 1. травня організовані ряди працюючих взагалі.

В день 8. березня 1917 року трудове жіноцтво Петрограду перше вийшло на вулицю з клячами: хліба, миру, верніть нам з фронту наших чоловіків, братів, синів, батьків! І цими клячами воно започаткувало те велике діло революції, яке doprowadило до жовтвеної перемоги працюючих не лише над царатом, але й над буржуазією.

Започаткувавши в свій Міжнародний День велику революцію, жіноцтво Радянського Союзу боролось плече-в-плече з робітниками й селянами на фронтах громадянської війни, на фронті голоду, економічної руїни, а нині бореться за повне відродження господарства своєї країни, бо там жінка стоїть на ринні з мушкетом і поруч з ним править державою.

І таку боротьбу за повне політичне, економічне і соціальне визволення проповідує трудове організоване жіноцтво цілого світа з подвійною завязістю в день 8. березня і мобілізує для неї свої ряди. Це й називається святкуванням Міжнародного Дня Робітниць. Завзято працює на користь своєї організації святкує день 8. березня трудове свідоме жіноцтво, бо варить в наближаючому свою перемогу над капіталістичним ладом, над ладом насильства й визиску жінки-робітниця, жінки-матері!

Хай живе Міжнародний День Робітниць!

ЗАМІТКИ НА ТЕМИ ДНЯ.

МУССОЛІНІ І ТИРОЛЬСЬКІ НІМЦІ.

Побідна демократія так посамовизначувала поневолені народи заради такої по закінченню світової війни, що й до цього часу від того "визначування" луна по світі йде.

Саме тепер Муссоліні визначає Німців в полудневому Тиролі, який припав Італії після "визначення" Австрії. Муссоліні, як і кожний інший уряд демократичної країни, замкнув в Тиролі всі німецькі культурні установи. (З цього й починається кожне демократичне "самовизначення націй"). Потім сказав, щоб всі німецькі назиска людей закінчувалися на італійській кшталт. Наприклад: Шварц, щоб називався Шварцаліні; Вагерман — Вагерманліні; Айнштайн — Айнштайліні і т. д.

Із-за цього прийшло до перепалки (словесної) між Муссоліні, а міністром закордонних справ Німеччини, Стреземаном, при чому Муссоліні дуже кричав на Німеччину, навіть грозив війною, а Стреземан відповідав — ти мене й горшком називай, але в піч не пхай, бо знову тебе вибу.

А тепер ось знову телеграми доносять, що фашистський префект міста Трент, в Тиролі, прогнав 40 німецьких докторів з організації, заступивши їх фашистськими докторами і забравши гроші тої організації для фашистського партійного фонду. Оскільки він замкнув німецький медичський журнал і примусив 160 німецьких докторів прилучитися до партії фашистів.

Але тирольським Німцям тепер нема чого журитися. На днях Штрессман засядає в Лідзі Націй за одним столом з Муссоліні і лейдзі Чемберлейн знову обох їх угостить кавою, як в Льокарно.

ДЕ ЗГОДА В РОДИНІ, ТАМ...

Мир і тишина... настає в Лідзі Націй. Осген Чемберлейн дає на уступки до до перманентного вступу Польщі до Ліги Націй. З застереженням лише, щоб Польща вступила аж в осіні, в вересні, бо теперішнім вступом вона готова перешкодити "весні народів".

Розуміється, що й в осіні цю справу з Польщею треба буде обговорити, каже Чемберлейн.

За те Бріан, прем'єр Франції, каже, що вступ Польщі до Ліги Націй є "приемною необхідністю". Навіть, каже Бріан, коли-б я говорив з німецької точки погляду, то я був би за тим, щоб Польща була в Лідзі... Фашистська Іспанія також.

Ото як позлазяться тепер до Ліги: Муссоліні, Скішинські, Прімо де Рівера, а над ними вітатиме дух Чемберлейна-Бріана, то аж тоді почнуть "самовизначувати" нації в Лідзі Націй!

Згодосється до Ліги Ріфа зі скаргою на Іспанію, а Ліга з скаргою передасть генералові Прімо де Рівера до вирішення; згодосється Німці Тиролою — а Ліга їх скаргою передасть Муссоліні до вирішення; згодосється Україні (Петрушевич це лише ноти) зі скаргою на Польщу, а Ліга пропустить Скішинського, як експерта по українських справах, щоб ту скаргою розглянув.

І починається тоді таке "самовизначення", що "його царствію не буде кінця".

Ні, кінець буде!

НЕ ТАК СТАЛОСЯ, ЯК КАЗАЛОСЯ.

В минулому числі "У.Р.В." ми подавали про рабунки і крадіжки в Вінніпегу протягом місяця лютого. Голова міської поліції, подаючи до публічного відома цей цікавий рекорд криміналістики, потішав вінніпегівців, що рабівників виловлено, позасуджувано у визначно на довгі терміни, а деяким ще й виплати гарячих, отже на березень мешканці Вінніпегу "сейф"... Можуть щухити долари й на сонні.

А у "Free Press" з 3. березня читаємо вже, що громадянин шасового міста Вінніпегу, Давид Картер, шшов до дому в 4-й годині рано, а з-за вугля вийшов добродій, наставив на него револьвер, сказав піднести руки, зробив ревізю в кишенях, забрав 30 доларів, подякував і шшов своєю дорогою.

Гей, товаришу березень, не піддавайся лютоту! Втра нося й "шифові" поліції! Уважай, щоб англійські буржуазні газети не лишилися без великих наголовків.

Робітничий.

ЕКОНОМІЧНІ ЗАМІТКИ.

Змагання капіталістичної класу понизити життєвий рівень робітництва, що почалося ще в 1920 р. і велось від тоді безперестанно зі всією рішучістю, увінчалось успіхом. Найновіший звіт міністерства праці про "Платню і години праці в Канаді" вказує значне зниження платні в різних галузях, як це видно з оцієї таблиці:

Table with 2 columns: Industry and Wages. Rows include: будівельна індустрія (180.9 vs 170.4), металева індустрія (209.4 vs 175.4), државна індустрія (184.0 vs 182.8), Електричні заводи (194.2 vs 187.8), Цукрові заводи (186.6 vs 157.4), Компанія вугілля (197.7 vs 165.1)

Перевізно 1921 174.8

Це представляє велику знижку платні, яку одержували робітники цих індустрій.

Платня за звичайну фабричну працю зменшилась з 215.3 в 1920 році, до 186.3 в 1925 році. Платня в лісах і тартаках зменшилась з 202.7 до 178.7. Та найбільша знизка платні була переведена минулого року у вугільній індустрії. Платня майнерів зменшилась зі 192.4 до 165.1.

Повіські цифри цілового о-

суджують юніших урядовців та їхню політику класового співробітництва.

Але це ще не все. Ми мусимо пам'ятати, що протягом останніх п'яти років машинерія значно припустила продукцію і що заведено ріжні платні що до спиритності і вправности робітника. "Скора" система заведена в Сіпіара (особливо в механічних департаментах) привела до того, що компанія заощадила собі минулого року \$2,073,684 готівки; такого зиску компанія не мала ще від "доброго" 1917 року.

Останні цифри, опубліковані домініантним статистичним бюром виявляють факт, що продукційна вартість є така велика, як була в 1920 р., помімо того факту, що число робітників було зменшене.

Впродовж двох років вартість паперових продуктів збільшилась на 7 проц.; число затрудованих робітників збільшилось на 3,700, тоді як вартість платні збільшилась тільки на три проценти.

Це ясно свідчить, що визиск чимраз збільшується.

Г. М. Б.

ХОЧУТЬ ДИКТАТУРИ В НІМЕЧЧИНІ.

Скомплікована гра будівництва уряду в Німеччині триває далі. Політики виробляють ріжні штученці з "малою коаліцією", з "великою коаліцією", з "урядом центру", з "урядом меншости", з "урядом партій" і навіть з "урядом урядовців". Соціал-демократія бере участь в цій жалюгідній забаві і тим самим допомагає заступити дійсну ситуацію в очах працюючих мас.

І цілком природно, що ця негідна парламентарна гра, цілком закладеною махінацією, ці інтриги за міністерськими посадами, викликають розчарування і огірчення мас.

Економічна криза стає чимраз серйознішою. Положення найкраще схарактеризоване в заяві генерального директора і головного представника німецької залізничної і сталевий індустрії, Д. Райха, який сказав: економічне замирання почалося у правдоподобно продовжуватиметься в більших розмірах в наступних місяцях.

Індустрія в Німеччині виражає число безробітних швидко зростає. Соціально-політичні збудити робітників давно вже звинили, буржуазія твердо погалавлює не йти на ніякі у-

ступки пролетарітові. Хай безробітні голодують. Нижча верства державних службовців може продовжати свій й так заданий піст. Екзистенція дрібно буржуазії руйнується постійно. Криза утискає рівно ж і хліборобство. Між селянством вже помітні сліди незадоволення.

Весь народ звертає очі на уряд та парламент і вимагає допомоги та розв'язання кризи. Уряд однак уважає себе лиш за тимчасового, а парламент показується нездатним знайти якийсь вихід. Парламент не є в стані сформувати дійсний уряд більшости. Єдиною можливістю може бути розв'язання парламенту. Але тільки лиш одна партія наслідують виставляти це домагання — компартия.

Інші партії дивляться на ситуацію з затисненими зубами і їх охоплює жах кожний раз, як тільки згадується про можливість розв'язання парламенту. Урядовий орган центристів, "Германія", висловив почування всіх буржуазних партій, включаючи й соціал-демократів в цій справі, коли то він сказав: "чи має соціал-демократія, чи має хто небудь взагалі якийсь інтерес у виборях підчас цієї нещасної зими? Це лиш принесе-б багаті життя для комуністів".

СУДЯТЬ ЗА БОГОХУЛЬСТВО.

В Броктоні (стейт Місесучетс, в Злучених Державах) це є, як то воно повинно бути саме ведеться розсуд проти редактора литовської комуністичної газети, Антона Бімбі, за висловлення перед зібраними на мітинг шевськіми робітниками, що нема бога. Бімба також судять за "неблагонадійні вислови, бо, як то кажуть, він мав би висловитися перед шевськими робітниками, що найінтелігентніші, найвідважніші і найрешучіші робітники повинні ставити до лав Робітничої (Комуністичної) Партії. Але найбільша сензація, що тепер красується палевими буквами на сторінках капіталістичної преси, оперта на факті, що бунці то комуністичного редактора переслідують в найбільших містах виробу взуття, за заперечування існування всемогучого творця не тільки лише черевиків, але також і чоловіків, жінок, капелюхів, пальт, собак, коров, малів і бактерій — словом, найвищого творця всіх і всього, який, як кажуть, створив по своєму образу і подобию фабрикантів взуття й поселив їх в Броктоні, Місесучетс.

Ми мусимо знати, що Місесучетс є дуже побожним містечком. Велика римокатолицька церква має там своє власне величчє королівство, а в Бостоні знаходиться осідок мого, кардинала О'Коней. Також там є протестантсько-епіскопальна церква, зі своїм власним королівством, і також в тому самому Бостоні знаходиться осідок іншої всевітної церкви "Хрищенської Свєції" (Християнської Науки), основаної святою дамою, панцею Елді — і там також знаходиться твердження теософії і спиритуалізму, нової думки унітаризму, етичної культури, та всіх інших гатунків таких ідей.

Кажуть, що особливо римокатолицький кардинал та його попи заінтересовані в тім, аби запакувати богохульника в тюрму. Але одночасно суддя і прокурор є членами унітарної церкви, яка ріжниться від більшости інших церков в тім, що вона заперече бунці то бог є в трьох особах.

Всі божі духи створили єдиний фронт для того, щоб запакувати Бімбу, богохульника, за тюрмні крати.

А старий закон, що має вже 230 років (був заведений в 1696 р.) служить тепер законом, після якого судять Бімбу. Факт, що цей старий закон, заведений в часі, коли стейт Місесучетс був колонією і постійно палив вільми і який в смертній першій формі карав на смерть атеїстів, являється однією річчю, що змагає до розбиття єдиного фронту буржуазної громади через відорвання "ліберальної" частини буржуазії, яка не любить додержуватись так званих "блю лоу" (синів законів).

Але прокуратура вказує, що старі "сині закони" зістали переухвалені в недавніх часах, задовго після того, як палення вільом заперестано і після того, як бог змінив "свої путі" й натхнув появу причаудлив

3 ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

3 ЛИСТА ВІД МАМИ.

Грицько ще рано говорив, що йому синдас бійка. Як сниться бійка, то мусить щось прибитися! І якось так сталося. Одержав від мамі листа та приніс, щоб йому перчитати:

А в листі писалося: "Дорогий сину! Вже два роки не маю жадної відповіді від тебе. Я вже й не пишу, аби ти мені помагав, але хоч напиши, чи ти здоровий. Я тепер дуже бідую. Вигодувала вас десятиро, а нині нема мені навіть кому й водичі подати. При невістках не могу бути, а доньки не хочуть мене прийняти. Тепер перебуваю в чужих. Може ще прийдеться й по жebraх ходити. Таке, таке, синючку! Ми з татом старалися для вас, купували поля, поділани всіх по рівній часті, а тепер я в чужих. Хто знає, як довго прийдеться ще до тебе жити. Татові добре, бо він помер... З такого багатого ґрунту й прийдеться твоїй мамі жebraги! Ані сини, ані доньки, навіть листа не хочуть мені написати до тебе. Пишуть чужі."

"Жак не має грошей, то не по силі. Тримай для себе, бо може тобі дуже треба... Але напиши хоч кілька словами, чи ти здоровий, бо я все плачу за тобою".

Грицько втер очі, зітхнув кілька разів — Ну, що-ж скажеш? — Та-ж прикро, видно з самого листа.

— Та я, як робив, то кожної педий послав по десять доларів і кожний раз в реєстрованих листі.

— А що-ж сталося з тими листами? — От ті "невісточкі", "синючки" та "донечки" відбирали листи і мамі навіть нічого не казали. У нас почта в другім селі. Мама не вмє читати і вони роблять з нею, що хочуть.

— Як ти знаєш? — Я писав до почтаря і він відповів мені, що в него є записано дев'ять листів, які одержала моя мама.

— Значить, мама одержала? — Розуміється, що почтар передавав листи через моїх сестер, або братів. Таке то сьогодні рідні діти роблять з рідною мамою. Моя мама була така добра для нас всіх, так ставалася, а тепер в чужих, бо з одними не може жити, а другі не хотять прийняти! Я, як почав сего листа читати самий, то не міг зрозуміти ані одного слова. Я не міг собі представити, що діти так могли поступити зі своєю рідною мамою!

— Тепер таких мамів і дітей є багато.

— Що-ж я тепер пішло й, як я без роботи? І як послати, аби ті гроші знову не попалися їм в руки? — Посилай на руки якоїсь організації, або через адвоката.

— Воно інакше й не виходить. Сьогодні живемо в такому устрою, де гроші мають більшу силу від родинного почуття. Слова не мають вартості, чуття не існує і а в і т ь у дітей до своєї рідної й голодної матери.

Грицько вийшов з моєї кімнати, а я ще довго думав.

Сьогодні тисячі таких матерей в Східній Галичині, а сотки тисяч їх по цивілізованих Берлінах, Парижах, Лондонах та Нью Йорках. Деякі, а може й більшість раді-б пошанувати та піддержати своїх родичів, але не можуть, бо самі не мають средств до життя.

Фричнюво того всього не так діти, як ціла нинішня система. Треба перебудувати цілу капіталістичну гопадарку, а тоді діти будуть добрі й старі родичі не будуть терпіти недостаткі.

Драпака.

Українська робітничая преса це ознака сили і свідомости робітництва. Памятайте про пресовий фонд і відновлення передплати!